

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 10 Οκτωβρίου 2018, με την εξής σύνθεση : Μαρία Βλαχάκη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδρος, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Στυλιανός Λεντιδάκης, Βιργινία Σκεύη, Δέσποινα Τζούμα (εισηγήτρια), Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομάτη, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νικολέτα Ρένεση και Αντιγόνη Στίνη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη, Νεκταρία Δουλιανάκη και Αικατερίνη Μποκόρου, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 11.11.2016 (Α.Β.Δ. .../11.11.2016) αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Κατά του ... του ..., κατοίκου ... (οδός ..., Τ.Κ. ...), ο οποίος δεν παραστάθηκε.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 1360/2016 απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδόθηκε σε συμβούλιο κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τους Συμβούλους Δημήτριο Πέππα και Αντιγόνη Στίνη, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981).

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Με την υπό κρίση αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρα 61 παρ. 1 και 117 του π.δ/τος 1225/1981 και 73 παρ. 1 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013), ζητείται η αναίρεση της εκδοθείσας σε συμβούλιο, κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, 1360/2016 απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Νομίμως εχώρησε η συζήτηση της ένδικης αίτησης παρά την απουσία του αναιρεσίβλητου, ο οποίος κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα να παραστεί κατά τη συζήτηση που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (βλ. σχετ. την από 3.9.2018 έκθεση επίδοσης κλήσης, καθώς και τα άρθρα 27, 65 και 117 του π.δ/τος 1225/1981).

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (Α' 304), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 69 του ν. 4055/2012 (Α' 52), ορίζεται : «Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιτρέπεται να εισάγονται ενώπιον δικαστικού σχηματισμού, ο οποίος απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος αυτού, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν Σύμβουλο αυτού ως εισηγητή. Ο δικαστικός αυτός σχηματισμός αποφαινεται επ' αυτών με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους, οι οποίοι μπορούν, με αίτησή τους, που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις του δικογράφου της έφεσης και καταβάλλοντας επιπλέον παράβολο, εφόσον έχουν τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και

ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στο Τμήμα. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η έφεση απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης». Με τις ανωτέρω διατάξεις καθιερώθηκε, προς το σκοπό της αποσυμφόρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου από εκκρεμή ένδικα μέσα, ιδίως σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις (βλ. την αιτιολογική έκθεση του ν. 4055/2012), ταχεία διαδικασία περάτωσης των δικών επί εφέσεων, στις οποίες τίθενται ήδη επιλυθέντα από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου νομικά ζητήματα, χωρίς δημόσια συνεδρίαση του αρμόδιου για την εκδίκασή τους Τμήματος, ούτε κλήτευση των διαδίκων και απαγγελία της απόφασης σε δημόσια συνεδρίαση, κατ' απόκλιση από όσα ορίζουν οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος. Ειδικότερα, προβλέπεται η εισαγωγή των εφέσεων αυτών σε δικαστικό σχηματισμό, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν ακόμη Σύμβουλο, ο οποίος και αποφαινεται με ομόφωνη απόφασή του, που λαμβάνεται σε συμβούλιο, επί των ως άνω ήσσονος πλέον νομικής σημασίας, εφόσον έχει μεσολαβήσει κρίση της Ολομέλειας, υποθέσεων. Προκειμένου δε να μην φαλκιδεύεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, το οποίο εγγυώνται τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α., και να παρίστανται οι σχετικές ρυθμίσεις, ενόψει και του σκοπού δημοσίου συμφέροντος χάριν του οποίου έχουν τεθεί, συμβατές προς τις εν λόγω υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις, ορίζεται, περαιτέρω, ότι ο θιγόμενος από την έκβαση της προαναφερόμενης διαδικασίας διάδικος νομιμοποιείται να ζητήσει με αίτησή του που κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της οικείας απόφασης, τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, καταβάλλοντας, ωστόσο, αυξημένο παράβολο, αν πρόκειται για ιδιώτη εκκαλούντα, και αναλαμβάνοντας τον κίνδυνο καταδίκης του σε αυξημένη δικαστική δαπάνη, αν η εκδίκαση της έφεσης κατά την τακτική διαδικασία καταλήξει στο ίδιο αποτέλεσμα με τη ληφθείσα σε συμβούλιο απόφαση. Καθόσον δε μόνη η υποβολή της ανωτέρω αίτησης επιφέρει την αυτοδίκαιη παύση της ισχύος της απόφασης αυτής, χωρίς την προβολή εκ μέρους του αιτούντος και διάγνωση από το Δικαστήριο πλημμελειών της τελευταίας, η συγκεκριμένη αίτηση δεν θα μπορούσε να νοηθεί ως ένδικο μέσο, αλλά απλώς ως διαδικαστική προϋπόθεση για την εκδίκαση της έφεσης, με όλες πλέον τις αρχικώς μη τηρηθείσες διατυπώσεις που επιβάλλουν οι θεμελιώδεις δικονομικές αρχές της δημόσιας συνεδρίασης και της εκατέρωθεν ακρόασης των διαδίκων. Και ναι μεν στις επίμαχες διατάξεις δεν διαλαμβάνεται οτιδήποτε αναφορικά με τις συνέπειες της άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης για την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, είναι, όμως, πρόδηλο - αφού, διαφορετικά, οι ρυθμίσεις αυτές θα απέβαιναν απρόσφορες - ότι έκτοτε η εκφερθείσα σε συμβούλιο κρίση επάγεται πλήρη τα αποτελέσματα τελεσίδικης δικαστικής

απόφασης (πρβλ. άρθρο 126Α παρ. 8 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας), δηλαδή περιβάλλεται με ισχύ δεδικασμένου και υποχρεώνει τη Διοίκηση σε συμμόρφωση προς τα κριθέντα. Αντιθέτως, διαφορετική έννοια έχει η παράλειψη του νομοθέτη να προβλέψει την προσβολή, με αίτηση αναίρεσης, των εκδιδόμενων κατά τη διαδικασία των ως άνω διατάξεων αποφάσεων. Πράγματι, δοθέντος ότι, σύμφωνα με το άρθρο 109 του π.δ/τος 1225/1981, όπως έχει ερμηνευθεί, το οποίο ορίζει ότι «αι οριστικά αποφάσεις των Τμημάτων υπόκεινται εις το ένδικον μέσον της αναίρεσεως», αίτηση αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρεί μόνον κατά αποφάσεων των Τμημάτων που εκδίδονται κατά τους τύπους των παρ. 2 και 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος (βλ. 471/1990 Ολομ. Ελ. Συν.), η προσβολή των αποφάσεων του σχηματισμού της παρ. 3 του άρθρου 108Α του ίδιου π.δ/τος, με βάση τη γενική αυτή ρύθμιση, κάθε άλλο παρά αυτονόητη είναι και θα απαιτούσε ρητή σχετική διάταξη. Τέτοια, ωστόσο, διάταξη ευλόγως ελλείπει, εφόσον έτσι, ήτοι με τον θεμιτό, ενόψει του σκοπού της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, περιορισμό του αναιρετικού ελέγχου (πρβλ. ΣτΕ 2456/2012), ώστε σε αναίρεση να υπόκειται μόνον η απόφαση του Τμήματος που έχει εκδοθεί ύστερα από την κατ' αίτηση του διαδίκου εκδίκαση της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση, διασφαλίζεται το μεν η εφαρμογή της κύρωσης (πρβλ. ΣτΕ 2155/2015) της πρόσθετης οικονομικής επιβάρυνσης, για την οποία θα ήταν λογικά ασυνεπές να προνοεί ειδικώς ο νομοθέτης, ως μέτρο προς αποτροπή της υποβολής απερίσκεπτης ή και καταχρηστικής αίτησης εισαγωγής της υπόθεσης στο ακροατήριο, αν η έννοια του νόμου ήταν ότι επιτρέπεται η, έστω κατ' αναίρεση, επανεξέταση της υπόθεσης, χωρίς να χρειάζεται η υποβολή της αίτησης αυτής, το δε, κατ' επέκταση, το διωκόμενο εν προκειμένω αποτέλεσμα της αποσυμφόρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί, αν οι εκκρεμείς ενώπιον του Τμήματος υποθέσεις, που περατώθηκαν με την εν λόγω εξαιρετική διαδικασία, άγονταν τελικώς και συσσωρεύονταν ενώπιον της Ολομέλειας, με την ακώλυτη άσκηση αιτήσεων για την αναίρεση των οικείων αποφάσεων. Επομένως, τόσο κατά τη διατύπωση, όσο και κατά τον σκοπό των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, αίτηση για την αναίρεση των αποφάσεων σε συμβούλιο, οι οποίες εκδίδονται κατά τη διαδικασία των διατάξεων αυτών, δεν χωρεί ούτε μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής εκ μέρους του ενδιαφερομένου αίτησης για την εκδίκαση της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση του Τμήματος (Ολ. Ελ. Συν. 1269/2018, όπου και μειοψηφία, 2074/2018, 478, 481, 882, 1283, 1284/2019).

4. Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναίρεση της εκδοθείσας σε συμβούλιο, με τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, 1360/2016 απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία, κατά παραδοχή έφεσης

του αναιρεσίβλητου, στρατιωτικού συνταξιούχου (απόστρατου Υποστράτηγου της Ελληνικής Αστυνομίας), ακυρώθηκε η εκκληθείσα με την εν λόγω έφεση .../2007 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους περί αναπροσαρμογής της σύνταξης αυτού με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Γενικού Επιθεωρητή Στρατού και η υπόθεση αναπέμφθηκε στη Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, προκειμένου να προβεί στην αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας αναδρομικά από 1.10.2005. Σύμφωνα, όμως, με όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, η ως άνω απόφαση δεν υπόκειται στο ένδικο μέσο της αναίρεσης, τούτο δε ανεξαρτήτως του εάν, όταν ασκήθηκε η υπό κρίση αίτηση, είχε παρέλθει ή όχι η προθεσμία υποβολής από το ηττηθέν, ως εκ της έκβασης της προαναφερόμενης διαδικασίας, Δημόσιο αίτησης για τη συζήτηση της έφεσης του αναιρεσίβλητου στο ακροατήριο του Τμήματος βάσει της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981. Ούτε, άλλωστε, θα μπορούσε να εκτιμηθεί ως τέτοια η ένδικη αίτηση και να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο ΙΙΙ Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθόσον με την τελευταία προσάπτεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση η αιτίαση της εσφαλμένης ερμηνείας των διεπουσών την επίδικη υπόθεση διατάξεων, ήτοι συγκεκριμένη ελεγχόμενη αναιρετικώς πλημμέλεια, η προβολή της οποίας παρίσταται ασύμβατη με τον χαρακτήρα της αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, που δεν ενέχει προσβολή της ληφθείσας σε συμβούλιο απόφασης (Ολ. Ελ. Συν. 1269/2018, 478, 481, 882, 1283, 1284/2019).

5. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί, ως απαράδεκτη.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 13 Νοεμβρίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ   Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΥΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στις 4 Μαρτίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ